

شهید شیراز

حضرت احمدبن موسی نیز در سال های ۱۹۸ تا ۲۰۳ قمری به همراه دو تن از برادرانش به نام های محمد و حسین و گروه زیادی از برادرزادگان، خویشان و شیعیان، بیش از ۲ یا ۳ هزار نفر از طریق بصره عازم خراسان شدند. در همین حال، با وجود خدعه و نیرنگ های مأمون عباسی برای مخدوش ساختن مقام ولایت و چهره علمی حضرت رضا(ع)، برتری حجت خدا و پیروزی های حضرتش کینه مأمون عباسی را بیشتر و سرانجام در سال ۲۰۲ قمری امام(ع) معصوم را مسموم و به شهادت می رساند. سپس در سوگ ایشان، با ریاکاری به عزاداری می پردازد. خبر حرکت احمدبن موسی(ع) توسط کارگزاران حکومتی به مأمون می رسد. مأمون که ورود برادران امام را به مرکز حکومت، تهدیدی جدی برای موقعیت حساس خود می بیند و از هم داستان شدن برادران و شیعیان امام(ع) با وی هراسناک است، به همه حکمرانان خود، دستور می دهد در هر کجا قافله بنی هاشم را یافتند، مانع از حرکت آن ها شوند. حاکم فارس «قتلغ خان» مردی سفاک و خونریز بود. وی با لشکری انبوه از شهر خارج شد و در برابر کاروان احمد بن موسی اردو زد.

احمدبن موسی در دو فرسنگی شیراز با قتلغ خان روبه رو شد. در آن جا خبر شهادت علی بن موسی الرضا(ع) انتشار یافت. حضرت احمدبن موسی که وضع را چنین دید، دانست که برادر در طوس شهید شده است. نیز دانست این جماعت به قصد مقاتله و جدال گرد آمده اند. بنابراین، اصحاب و یاران خود را جمع کرد و گفت که قصد این ها ریختن خون فرزندان علی بن ابی طالب(ع) است، هر کس از شما مایل به بازگشت باشد یا راه فراری بداند، می تواند جان از مهلکه به سلامت برد که من چاره ای جز جهاد با این اشرا ندارم. تمامی برادران و یاران احمدبن موسی عرض کردند که مایلند در رکاب وی جهاد کنند.

سپاه قتلغ خان در برابر یاران احمدبن موسی صف های خود را آراستند و جنگ نابرابری آغاز شد. در نتیجه رشادت و فداکاری یاران احمد بن موسی دشمن شکست خورد و عقب نشینی کرد. این جدال در سه نوبت و به مدت چند روز ادامه یافت. در پیکار سوم، سپاهیان قتلغ خان شکست خوردند و ناچار از محل درگیری، قریه «کشن» تا نزدیک برج و باروی شهر شیراز به مسافت سه فرسخ عقب نشستند. قتلغ خان که در یافت توان مقابله مردانه با آن ها را ندارد، جمعی از سپاهیان خود را به شیوه جنگ و گریز به صفوف یاران احمدبن موسی گسیل داشت و به آن ها دستور داد در اولین درگیری وانمود به عقب نشینی و شکست کنند و به سوی دروازه های شهر بازگردند. یاران و برادران احمدبن موسی با این خدعه وارد شهر شدند، دشمن مکار، دروازه های شهر را بست. سپاهیان قتلغ خان که از پیش در گذرگاه های شهر کمین کرده بودند، یاران احمدبن موسی را هر کدام به وضعی و در موضعی به شهادت رساندند. در نتیجه توطئه دشمن بسیاری از یاران احمد بن موسی به شهادت رسیدند و عده ای نیز که از نیرنگ دشمن به سلامت گریخته بودند، در اطراف پراکنده شدند. مورخان اتفاق نظر دارند که غالب امامزادگان در فارس و دیگر شهرهای ایران، از پراکنده شدگان این نهضت هستند.

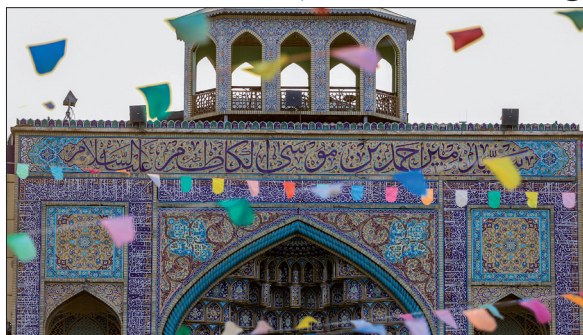

حضرت احمدبن موسی نیز مورد تعقیب دشمن قرار گرفت و قتلغ خان با شمار زیادی از سپاهیان خود به آن ها هجوم برد. احمد بن موسی شجاعانه در مقابل دشمن پایداری کرد و به دفاع از خود پرداخت. برخی از منابع می نویسند: احمدبن موسی به تنهایی با لشکر انبوهی به نبرد پرداخت. دشمن چون دید از عهده او بر نمی آید، شکافی در محلی که ایشان استراحت می کردند، ایجاد کرد و از پشت بر سرش شمشیر زد؛ سپس خانه را خراب کرد و بدن او در زیر توده های خاک، در محلی که هم اکنون مرقد و بارگاه اوست، پنهان شد.

سنت نقاره زنی در حرم شاهچراغ

نمایی از عناصر ایرانی در معماری حرم

گوشه ای از آداب خادمی در حرم شاهچراغ

گنبد در زلزله سال ۱۳۳۲ هجری شمسی شکاف برمی دارد و تعمیر می شود اما به دلیل خطر ریزش در سال ۱۳۳۸ هجری شمسی، گنبدی با اسکلت آهنی روی پایه های گنبد قرار می گیرد و در زمان تولیت آیت الله سید محمد مهدی دستغیب نیز کاشی کاری های گنبد مرمت می شوند و قطعات کاشی با قالب های فلزی به بدنه اصلی گنبد وصل می شود.

گنبد این حرم مطهر بیش از ۵۰۰ متر مربع است که ارتفاع و قطر آن ۱۴ متر است که با کاشی معرق مشکی، کرم، سبز، قهوه ای، زرد، سفید، فیروزه ای، لاجوردی و طلایی مزین شده است.

• موزه ای در جوار حرم

موزه آستان مقدس حضرت شاهچراغ در عید مبعث در سال ۱۳۴۴ هجری شمسی ایجاد می شود و در سال ۱۳۶۳ هجری شمسی تعدادی از اتاق های ضلع شمالی صحن شریف به سالن تبدیل می شوند و برخی از اشیای موزه در آنجا به نمایش درمی آید اما ساختمان فعلی این موزه در سال ۷۲ در ضلع جنوبی حرم به بهره برداری می رسد و اکنون بیش از ۸ هزار شیء و بیش از ۳ هزار نسخه خطی و سند قدیمی را به صورت گردشی به نمایش می گذارد. در گذشته قرآنی به خط کوفی روی مرقد امامزاده احمدبن موسی قرار داشت که کتابت آن به حضرت علی(ع) نسبت داده می شود که فرهاد میرزا، دستور ساخت جعبه ای از خاتم برای این قرآن را می دهد و بعدها این قرآن همراه با جعبه خاتمش به موزه پارس در شیراز انتقال می یابد و در حال حاضر در این موزه نگهداری می شود.

• روزی برای شاهچراغ

روز تولد حضرت شاهچراغ مشخص نیست و بر اساس تصمیم شورای عالی انقلاب فرهنگی از سال ۸۸ فاصله میان تولد حضرت معصومه(س) و حضرت امام رضا(ع) که به عنوان دهه «کرامت»، نام گذاری شده یک روز (ششم ذی القعدة) به بزرگداشت ایشان اختصاص داده شده و در تقویم کشور به نام روز گرامیداشت حضرت شاهچراغ ثبت شده است.

تاریخ ساخت بنای حرم حضرت شاهچراغ به دوران عضدالدوله دیلمی از سلاطین آل بویه نسبت داده می شود و این حرم زیبا با برخورداری از کاشی کاری و آینه کاری های بی نظیر در سال ۱۳۲۱ در فهرست آثار ملی ایران نیز به ثبت رسید